

Osiągnięty efekt rzeczowy i ekologiczny – formularz ogólny
Sprawozdanie z realizacji zadania (jeżeli dotyczy)

Tytuł zadania: Dofinansowanie działalności edukacyjnej Zielonej Szkoły w Schodnie w 2025 r.

Nr umowy: WFOŚ/D/723/10120/2024

Sprawozdanie z realizacji zadania (jeżeli dotyczy):

Należy uzupełnić, jeżeli wymóg składania sprawozdania został określony w umowie dofinansowania zawartej z WFOŚ i GW w Gdańsku

Działanie 1. Organizacja edukacyjnych turnusów przyrodniczych

W edukacyjnych turnusach przyrodniczych brały udział zorganizowane grupy dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i średnich z województwa pomorskiego. Pobyty trwały głównie 3 lub 5 dni i odbywały się w budynku dawnej szkoły wiejskiej, na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego.

Osada Schodno jest położona w bardzo różnorodnym przyrodniczo terenie. Wokół znajdują się lasy, łąki, torfowiska, jeziora oraz rzeka. Takie otoczenie pozwalało na prowadzenie wielu ciekawych warsztatów przyrodniczych w terenie. W ciągu dnia odbywały się dwa trzygodzinne bloki warsztatów ekologicznych, głównie na świeżym powietrzu. Grupy mogły wybrać tematykę zajęć spośród 35 różnych warsztatów przyrodniczych. Dzięki temu program był dostosowany do wieku uczestników, pogody, pory roku oraz szkolnych projektów. W czasie wolnym organizowano gry integracyjne na boisku szkolnym oraz korzystano z kącików edukacyjnych w ogrodzie.

Warsztaty były przygotowane i prowadzone przez doświadczonych edukatorów i przyrodników współpracujących m.in. z organizacjami przyrodniczymi, nadleśnictwami, instytucjami ochrony środowiska oraz Uniwersytetem Gdańskim.

Działanie 2. Organizacja warsztatów jednodniowych

- Organizowane były wycieczki do Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego połączone z warsztatami terenowymi w Schodnie. Grupy charakteryzowały się dużym zróżnicowaniem wiekowym, jednak w dużej przewadze byli to uczniowie szkół podstawowych. Zieloną Szkołę odwiedzały także najmłodsze dzieci – przedszkolaki, zerówki oraz uczniowie klas 1–3. Dla wielu z nich były to pierwsze „lekcje pod chmurką”. Z myślą o nich przygotowano cykl warsztatów pod nazwą „Wiosenny Budzik”. Podczas 3–4 godzinnego pobytu na świeżym powietrzu dzieci poznawały przyrodę budzącą się do życia. Uczyły się poprzez gry i zabawy, prowadziły proste obserwacje roślin i zwierząt przy pomocy lup i lornetek oraz poznawały podstawy korzystania z przyrządów optycznych.
- Jednodniowe warsztaty w szkole - warsztaty z edukacji ekologicznej w szkole zgłoszonej grupy, o tematyce wybranej przez grupę. Miały one charakter mieszany – prelekcja, zabawy i doświadczenia w klasie, następnie wyjście w okolice szkoły na obserwacje terenowe. W okresie zimowym dominującą tematyką były warsztaty „Wiem co jem – moja żywność bliżej natury,” podczas których dzieci dowiedziały się o wpływie chemicznych dodatków na człowieka i przyrodę, wykonując doświadczenia, jak nie marnować żywności i dlaczego rolnictwo ekologiczne jest przyszłością. W okresie wiosennym rozpoczęto cykl warsztatów „Poznaj stwora z wdzydzkiego jeziora” - cykl warsztatów, na których dzieci poznawały ryby, dowiadywały się ciekawostek na temat ich budowy i trybu życia, uświadamiały jak ważne jest utrzymanie czystych jezior, by kaszubskie jeziora były nadal pełne różnorodnych ryb. W okresie jesiennym realizowana była tematyka związana z przygotowaniem różnych grup zwierząt do zimy.

Działania 3: Akcje edukacyjne organizowane wraz z Wdzydzkim PK

- Uczniowie szkół średnich prowadzili badania chemiczne i biologiczne jezior uczestnicząc w zadaniu „Poznaj stwora z wdzydzkiego jeziora”, ucząc się, jak na podstawie obecnych gatunków, roślinności oraz składu fizykochemicznego ocenić stan zbiorników wodnych. Dzięki zdobytej wiedzy będą w przyszłości potrafili samodzielnie identyfikować zagrożenia dla jezior i odpowiednio na nie reagować.
- „Wędrówki ptaków”- warsztaty ornitologiczne nt. wędrówek ptaków, połączone ze stoiskiem edukacyjnym - gram i zabawami nt. ptaków WPK zorganizowane w SP Kalisz

Działanie 4. Organizacja warsztatów i szkoleń dla dorosłych

- Zimowe dokarmianie i liczenie ptaków – wydarzenie zorganizowane przez CIEE w Gdańsku, Wdzydzki Park Krajobrazowy oraz Zieloną Szkołę w Schodnie skierowane było do rodzin. Uczestnicy, pod okiem ornitologa, poznali fascynujące wędrówki ptaków i ich fizjologiczne przygotowania do migracji. Wspólnie brali udział w obrączkowaniu ptaków oraz rozmawiali o metodach ich ochrony w Europie.
- Udział Zielonej Szkoły w ogólnopolskich dniach – „Noc nietoperzy”. W ramach obchodów Międzynarodowej Nocy Nietoperzy Wdzydzki Park Krajobrazowy oraz Zielona Szkoła w Schodnie zorganizowały "Wieczór z nietoperzami" w Kościerzynie - wydarzenie edukacyjne, które przyciągnęło zarówno dorosłych, jak i najmłodszych miłośników przyrody

Działanie 5. Udział / Organizacja Plenerowych Pikników edukacyjnych

• **Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze** – wydarzenie pod hasłem „Wiosna nad wdzydzkimi jeziorami”, zorganizowane przez Wdzydzki Park Krajobrazowy i Zieloną Szkołę, rozpoczęło się prelekcją ichtiologa na temat ryb występujących w lokalnych akwenach. Następnie dzieci wyruszyły z przyrodnikami na terenowe warsztaty w okolicach jeziora Schodno, by z bliska poznać funkcjonowanie wodnych ekosystemów. Po powrocie kontynuowano edukację przy stoiskach tematycznych przygotowanych przez specjalistów. Goście – m.in. przedstawiciele Państwowej Straży Rybackiej i Zielonej Szkoły w Stanisławowie – opowiadali o obowiązujących przepisach i gatunkach ryb występujących w jeziorach. Na stoiskach można było zagrać w edukacyjne gry, rozwiązać quizy, obejrzeć tablice magnetyczne oraz poznać inne gatunki zwierząt wodnych – m.in. bezkręgowce, ssaki i ptaki. Dużą atrakcją było zaprezentowanie 14 modeli ryb i raków w skali 1:1, takich jak rak szlachetny, troć jeziorowa, różanka czy sielawa. Na zakończenie odbyły się konkursy i zabawy, m.in. quiz z wyławianiem ryb z recyklingu, edukacyjna gra „Bobrzym tropem” oraz zagadki z kaszubskimi przysłowiami o rybach.

• **Dzień Dziecka z przyrodą** – wydarzenie odbyło się w Szkole Podstawowej w Kaliszu, gdzie Zielona Szkoła przygotowała stoisko wpisujące się w hasło „Wyrażamy się przez sztukę”. Podczas warsztatów dzieci poznawały proces powstawania papieru czerpanego i dowiadywały się, jak ponowne wykorzystywanie papieru wpływa na ochronę środowiska – drzew, powietrza i wody.

• **Rodzinny Piknik w Szkole Podstawowej nr 2 w Kościerzynie** – pracownicy Zielonej Szkoły w Schodnie przygotowali stoisko edukacyjne poświęcone rybom zamieszkującym Wdzydzki Park Krajobrazowy. Uczestnicy mogli obejrzeć modele ryb, rozwiązać quizy przyrodnicze, dopasować gatunki do ich opisów oraz łańcuchy troficzne, a także pomalować ceramiczne rybki odwzorowujące naturalne ubarwienie poszczególnych gatunków. W wydarzeniu wzięli udział uczniowie, rodzice i nauczyciele lokalnej społeczności.

• **Piknik edukacyjny „Bez ogródek o bioróżnorodności” w Wielkim Kłinczu** – zorganizowany przez CIEE w Gdańsku przy współpracy z Wdzydzkim Parkiem Krajobrazowym. Podczas pikniku zaprezentowano stoisko poświęcone roli remiz w ogrodach jako siedlisk dla dzikich zapylaczy. Dzieci mogły dowiedzieć się, jakie gatunki – poza pszczołą miodną – pełnią funkcję zapylaczy, jak ważna jest „taśma pokarmowa” w ogrodzie oraz jak samodzielnie stworzyć remizę z rodzimych roślin charakteryzujących się wysoką wartością miododajną i pyłkową.

Piknik edukacyjny „Czas na grzyby”- wydarzenie zostało przygotowane dla szkół z powiatu kościerskiego i umożliwiło udział w edukacji przyrodniczej większej liczbie uczniów. Przygotowano stoiska edukacyjne, które prezentowały fascynujący świat grzybów i zwracały uwagę na ich dużą bioróżnorodność. Ważnym punktem pikniku były warsztaty terenowe, podczas których uczestnicy mieli możliwość rozpoznawania różnych gatunków w terenie. Po powrocie ze spaceru uczestnicy mogli

ogrząć się i posilić przy ognisku. Następnie, po krótkim odpoczynku, dalej poznawali przyrodę, biorąc udział w grach edukacyjnych oraz odwiedzając przygotowane stoiska.

Działanie 6. Konkursy edukacyjne

- konkurs plastyczny w 3 kategoriach w ramach organizacji Wiosennego Pikniku Edukacyjnego, w tym: konkurs na pracę plastyczną płaską w formacie A4 dla klas I-III – pn. „Podwodny świat wdzydzkich jezior”, klasy IV- VI – Makieta rzadkiego typu jezior – jeziora lobeliowe lub jeziora dystroficzne, klasy VI-VIII – Plakat „Czyste jeziora – wspólna sprawa”. Prace stanowiły dodatkowe stoisko edukacyjne dla innych dzieci w służbie ochrony jezior.
- zorganizowano konkurs plastyczny „Model ciekawego gatunku grzyba WPK” w ramach organizacji pikniku edukacyjnego „Czas na grzyby”.

Działanie 7. Edukacja na portalach społecznościowych

- „Wirtualne wędrówki po WPK”. Przygotowano autorską propozycję spaceru dla turystów, w którym opisano najcenniejsze i najciekawsze propozycje, na które należy zwrócić uwagę podczas trasy, dodano także zdjęcia i opis w formie gawędy, dla osób, które nie mogą zwiedzić bezpośrednio obszaru WPK, a zrobią to wirtualnie.

Efekt ekologiczny:

Należy podać wartości mierzalne:

Edukacja ekologiczna, propagowanie postaw proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju u 5779 uczestników wszystkich form działalności Zielonej Szkoły w Schodnie.

Należy opisać efekt ekologiczny, uzasadnić ewentualne rozbieżności pomiędzy efektem planowanym, a osiągniętym:

W 2025 roku Zielona Szkoła w Schodnie realizowała działania edukacyjne z zakresu edukacji ekologicznej, skierowane do dzieci, młodzieży oraz społeczności lokalnej. Projekt obejmował turnusy edukacyjne, warsztaty, spotkania rodzinne, pikniki przyrodnicze oraz akcje tematyczne.

1. Organizacja edukacyjnych turnusów kilkudniowych

- Liczba turnusów: 56
- Liczba uczestników: **1457**
- Termin realizacji: rok szkolny, ferie zimowe, wakacje
- Zakres programu: zajęcia z zakresu ekologii, warsztaty terenowe, obserwacje przyrody, zajęcia praktyczne.
- Kilkudniowe turnusy edukacyjne (głównie 3- i 5-dniowe) stanowiły główny filar działalności Zielonej Szkoły. Umożliwiały uczestnikom bezpośredni kontakt z przyrodą oraz pogłębianie wiedzy ekologicznej poprzez działania terenowe.

2. Organizacja warsztatów jednodniowych

- Liczba warsztatów: 67
- Liczba uczestników: **2188**
- Rodzaje warsztatów: zajęcia tematyczne zgodne z ofertą dostępną na stronie internetowej
- Program: zajęcia interaktywne, gry terenowe, działania plastyczne

Warsztaty realizowano na terenie Zielonej Szkoły oraz w placówkach oświatowych na terenie województwa pomorskiego.

3. Organizacja 2 pikników edukacyjnych „Czas na grzyby” „Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze”.

Przygotowanie stoiska i edukacja na piknikach edukacyjnych na lokalnych wydarzeniach / festynach / piknikach: Dzień dziecka w Kaliszu - Ekologiczny up – cykling, Piknik rodzinny w SP2 Kościerzyna, Piknik CIEE w Wielkim Klinczu, II Festiwal Jezior, Jesienne Targi Rolnicze w Lubaniu, Piknik rodzinny w Schodnie

- Liczba zdarzeń: 8
- Liczba uczestników: **1598**

4. Udział Zielonej Szkoły w ogólnopolskich dniach – „Noc nietoperzy” , Zimowe dokarmianie i liczenie ptaków

- Liczba odbiorców: **78**

5: Warsztaty dla rodzin : „Letnie wieczory przyrodnicze”

- Liczba zdarzeń: 3
- Liczba uczestników: **66**

6: Konkursy edukacyjne: konkurs plastyczny "Podwodny świat Wdzydzkich jezior", konkurs plastyczny "Jeziora lobeliowe" "Jeziora Torfowiskowe", konkurs plastyczny " Czyste jeziora- wspólna sprawa", konkurs plastyczny „Model ciekawego gatunku grzyba WPK”

- Liczba zdarzeń: 4
- Liczba uczestników: **77**

7: Edukacja na portalach społecznościowych, edukacja poprzez udział w grach terenowych na terenie ośrodka i Zielonej Szkoły : post edukacyjny - Wirtualne Wędrówki po WPK

- Liczba odbiorców **315**

Zorganizowano 56 kilkudniowych turnusów (**1457 uczestników**), jak i wycieczki jednodniowe (**2188**), które pozwoliły dzieciom i młodzieży doświadczyć bogactwa przyrody w jej naturalnym otoczeniu. Bezpośrednie obserwacje zjawisk, udział w badaniach i eksperymentach terenowych sprawiły, że zdobywana wiedza była trwała, atrakcyjna i skłaniała do dalszego zgłębiania tematyki przyrodniczej. Połączenie nauki z ruchem na świeżym powietrzu i aktywnym wypoczynkiem sprzyjało kształtowaniu nawyku dbania o środowisko także we własnym miejscu zamieszkania.

Ważnym elementem całego programu były również pikniki edukacyjne o charakterze happeningów (**1598**), podczas których dzieci mogły współtworzyć wydarzenia i angażować się w kreatywne działania. Taka forma sprzyjała budzeniu ciekawości i zainteresowania tematami przyrodniczymi – każdego roku realizowanymi wokół innego zagadnienia.

Tegoroczne akcje edukacyjne koncentrowały się wokół tematyki ryb jako wskaźników zdrowia ekosystemów wodnych. Dzieci poznawały wartość jezior nie tylko w kontekście dziedzictwa kulturowego Kaszub, ale również jako siedlisk tysięcy gatunków, których przetrwanie zależy od czystości wód i równowagi klimatycznej. Dzięki zajęciom dzieci mogły lepiej zrozumieć zagrożenia wynikające z oddalenia od natury – takie jak brak świadomości źródeł zanieczyszczeń czy wpływu zmian klimatu na życie wodne, zwłaszcza na cenne i rzadkie gatunki ryb występujące jedynie w nielicznych jeziorach w Polsce

Zrealizowano także specjalne warsztaty i szkolenia dla dorosłych oraz rodzin, których uczestnicy (**66 osób**) mieli okazję pogłębić swoją wiedzę ekologiczną w bardziej kameralnej formule. Uzupełnieniem działań w terenie była także edukacja online, z której skorzystało już **315** uczestników – co potwierdza, że nowoczesne narzędzia mogą skutecznie wspierać edukację przyrodniczą także na odległość.

Efekt rzeczowy:

Należy podać wartości mierzalne:

- **Do końca 2025r. przeprowadzono edukację ekologiczną dla 5779 uczestników w ramach realizacji 239 warsztatów edukacyjnych prowadzonych przez instruktorów zewnętrznych i 231 warsztatów przeprowadzonych przez pracowników Zielonej Szkoły w Schodnie.**
- **Zakup pomocy edukacyjnych– modele 10 ryb jeziornych w skali 1:1, zakup 13 lornetek, zakup binokularu, zakup 30 kompasów, drobnych komponentów do organizacji warsztatów**

Należy opisać efekt rzeczowy, uzasadnić ewentualne rozbieżności pomiędzy efektem planowanym, a osiągniętym:

Działanie 1: Warsztaty kilkudniowe: Organizacja 56 edukacyjnych turnusów kilkudniowych z edukacji ekologicznej w Zielonej Szkole w Schodnie głównie 3 i 5 – dniowych, praktyk studenckich - Badania limnologiczne jezior – 5-dniowe warsztaty terenowe studentów Politechniki Gdańskiej.

Działanie 2: Warsztaty jednodniowe: 68 warsztatów dla dzieci w szkole lub wycieczek edukacyjnych do Schodna.

Działanie 3: Organizacja warsztatów i szkoleń dla dorosłych i rodzin - Zimowe ptakoliceńskie, letnie wieczory przyrodnicze.

Działanie 4: Organizacja Plenerowych Pikników Edukacyjnych - Organizacja pikniku edukacyjnego Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze, organizacja pikniku „Czas na grzyby”. Udział w 6 piknikach edukacyjnych w SP 2 w Kościerzynie, w Wielkim Kłinczu, W SP w Kaliszu, Schodno, Borucinie, Lubaniu.

Działanie 5: Konkurs edukacyjny w 3 kategoriach wiekowych.

Działanie 6: Edukacja on – line – 3 posty edukacyjne.

Metodologia:

Należy podać metodologię wyliczenia efektu rzeczowego i ekologicznego (jeżeli dotyczy):

Wyliczenie efektu rzeczowego i ekologicznego zostało wykonane na podstawie kart uczestnictwa pobytów kilkudniowych i jednodniowych, informacji o liczbie uczestników podanej przez partnerów wydarzeń.

**Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych
ul. Poniatowskiego 4a
76-200 Słupsk**

21.01.2026

pieczęć firmowa Beneficjenta

.....
data podpisu i pieczętki imienne osób reprezentujących
Beneficjenta

Opinia pracownika monitorującego WFOŚiGW w Gdańsku:

Akceptuję/nie akceptuję¹ sprawozdanie z realizacji zadania (jeżeli dotyczy)

Planowany efekt rzeczowy został¹ / nie został¹ osiągnięty

Rekomenduję¹ / nie rekomenduję¹ uzasadnienie przyczyn wystąpienia rozbieżności pomiędzy efektem rzeczowym planowanym do osiągnięcia, a rzeczywiście osiągniętym

Planowany efekt ekologiczny został / nie został¹ osiągnięty

Rekomenduję¹ / nie rekomenduję¹ uzasadnienie przyczyn wystąpienia rozbieżności pomiędzy efektem ekologicznym planowanym do osiągnięcia, a rzeczywiście osiągniętym

Uwagi:

¹ niepotrzebne skreślić

Pracownik monitorujący (data, podpis)Kierownik Działu (data, podpis)

Uwaga!

- 1. Osiągnięte i potwierdzone w formularzu przez Beneficjenta efekty rzeczowe i ekologiczne podlegają analizie na etapie rozliczenia umowy o dofinansowanie.*
- 2. Fundusz może wypowiedzieć umowę o dofinansowanie w przypadku, gdy zadeklarowane efekty rzeczowe i/albo ekologiczne zadania nie zostały osiągnięte.*
- 3. Więcej informacji nt. monitorowania efektów i dopuszczanych przez Fundusz rozbieżności pomiędzy efektami planowanymi do osiągnięcia, a rzeczywiście osiągniętymi można znaleźć na stronie www.wfos.gdansk.pl.*